

Pregled izmjena Zakona o trgovačkim društvima

27. studenog 2023. | Legal Alerts br. 18 | Corporate

Izmjene Zakona o trgovačkim društvima¹ stupile su na snagu 2. studenog 2023., osim pojedinih odredaba koje će stupiti na snagu 1. siječnja 2024. Izmjenama se, između ostaloga, implementira Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/1212 o utvrđivanju minimalnih zahtjeva za provedbu odredbi Direktive 2007/36/EZ u pogledu minimalnih zahtjeva utvrđivanja identiteta dioničara, prijenosa informacija i olakšavanja izvršavanja prava dioničara. Zbog toga se izmjene primarno tiču dioničkih društava. Posebna pozornost se daje odredbama koje uređuju posljedice na članstvo i položaj u organima društva za osobe koje su pravomoćno osuđene za kaznena djela pranja novca, financiranja terorizma ili osobe koje imaju dugovanja po osnovi poreza, doprinosa te za neto plaće radnicima.

Osobe s nepodmirenim dugovanjima ne mogu osnovati društvo i biti imenovane na funkcije u društvu²

Pravne i fizičke osobe ne mogu osnovati društvo ako one ili društvo s ograničenom odgovornošću čiji su član, a u kojem drže minimalno 25% udjela u temeljnom kapitalu, dioničko društvo čiji su jedini član, društvo osoba čiji su član i osobno odgovaraju za njegove obveze, (i) imaju nepodmirena dugovanja po osnovi javnih davanja, (ii) objavljeni su na popisu poreznih obveznika/poslodavaca koji ne isplaćuju plaće, i (iii) u razdoblju od godine dana prije podnošenja zahtjeva za osnivanjem društva su bili član društva koje je bilo u vlasničkoj strukturi društva koje je **brisano u stečajnom postupku s nepodmirenim dugovanjem po osnovi javnih ili poreznih davanja.**

Fizičke osobe koje ispunjavaju navedene uvjete ne mogu biti imenovati članom uprave ili izvršnim direktorom u društvu.

Dodatno, u zakonsku proceduru su upućene izmjene Zakona o sudskom registru kojima se briše obveza dostave izjave o nepostojanju nepodmirenih dugovanja prilikom osnivanja društva. Izjava će se zamijeniti potvrdom o stanju duga koja će se po službenoj dužnosti razmjenjivati između sudskog registra i Ministarstva financija (porezne uprave).

Stoga prilikom osnivanja društva više neće biti potrebno dostaviti izjavu o nepostojanju dugovanja.

Povratak na stara pravila o solidarnoj odgovornosti u slučaju podjele trgovačkih društava

Zakonodavac je ekspresno uvidio pogrešku koja je napravljena izmjenama ZTD-a u 2022. godini, a kojim je bila uvedena neograničena solidarna odgovornost svih društva koja sudjeluju u podjeli za obveze društva koje se dijeli.

Ovim izmjenama je ta greška ispravljena te je odredba članka 550.o ZTD-a vraćena u svoj prvotni oblik, odnosno kako je glasila prije izmjena iz 2022. godine. Društva koja sudjeluju u podjeli odgovaraju ograničeno za sve obveze društva koje se dijeli, i to do iznosa vrijednosti imovine koja je prešla na svakog od njih suglasno planu podjele, umanjeno za obveze koje su pojedinome društvu dodijeljene suglasno planu podjele

Nove posljedice mjera ograničavanja raspolaganja imovinom i osude za kazneno djelo u dioničkom društvu

Ako su dioničaru izrečene međunarodne mjere ograničavanja raspolaganja imovinom, ili u odnosu na njega traju pravne posljedice pravomoćne osude za kazneno djelo **financiranja terorizma i/ili pranja novca**, dužan je o tome bez odgađanja obavijestiti društvo, a na zahtjev društva dužan je bez odgađanja

¹ Narodne novine, br. 130/23, Zakon o trgovačkim društvima ("ZTD").

² Odredba stupa na snagu 1.1.2024.

dati izjavu postoje li u pogledu njega neke od ovih okolnosti.

Tijekom trajanja navedene mjere i pravnih posljedica osude, prava dioničara iz dionica po samom zakonu miruju, neovisno zna li društvo za postojanje tih okolnosti.

Također, fizička osoba kod koje postoje navedene okolnosti po samom zakonu prestaje biti **član uprave ili nadzornog odbora**. Fizička osoba je navedene okolnosti dužni prijaviti registarskom sudu, a sudski registar treba brisati osobu iz sudskog registra po službenoj dužnosti i ako za okolnosti sazna iz drugih izvora.

Osnivači nemaju obvezu davanja izjave o neosuđivanosti

Budući da je neko vrijeme bilo dvojbeno trebaju li osnivači davati izjavu o neosuđivanosti prilikom osnivanja društva, sada je izrijekom propisano da **osnivači nemaju tu obvezu**.

Novi oblik osiguranja isplate otpremnine manjinskim dioničarima

Pored izjave banke kojom solidarno jamči za obvezu glavnog dioničara na isplatu otpremnine manjinskim dioničarima, uveden je novi oblik osiguranja isplate otpremnine – potvrda središnjeg depozitorija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj da je glavni dioničar na račun središnjeg depozitorija uplatio novac potreban za plaćanje otpremnine, uvećan za tromjesečni iznos kamata.

Novac se vodi na računu posebne namjene i ne ulazi u likvidacijsku ili stečajnu masu središnjeg depozitorija, niti se na sredstvima može pokrenuti ovrha (osim radi tražbine na isplatu otpremnine i

kamata ili tražbine na povrat uplaćenih sredstava glavnom dioničaru).

Novosti u određivanju politika primitaka uprave

Glavna skupština može na zahtjev manjinskih dioničara donijeti odluku o smanjenju najvišeg iznosa primitaka društva čije su dionice uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja.

Ako društvo čije su dionice uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja odluči dio primitaka dati u dionicama, trebat će navesti rokove i uvjete držanja dionica nakon stjecanja te razjašnjenje kako taj dio primitka pridonosi poslovnoj strategiji i dugoročnom razvoju društva

Društvo treba odluku glavne skupštine i politiku primitaka objaviti i činiti besplatno i javno dostupnom tijekom razdoblja od najmanje deset godina.

Objava transakcija s povezanim osobama

Radi zahtjeva transparentnosti poslovanja, društva čije su dionice uvrštene na uređeno tržište trebaju bez odgode objaviti transakcije s povezanim osobama za koje je potrebna suglasnost NO-a. Obavijest (objava) treba biti takve prirode da javnosti omogućava jednostavan pristup podacima, to jest sadržavati bitne informacije potrebne za ocjenu je li transakcija primjerena s aspekta društva i dioničara koji nisu povezane osobe (poput informacije o prirodi odnosa s povezanom osobom, imena povezanih osoba, datuma i vrijednosti transakcije). Obavijest na internetskim stranicama društva treba biti dostupna najmanje pet godina.

Novi razlozi ništetnosti i pobjnosti odluka nadzornog odbora

Uvedeni su novi razlozi ništetnosti i poboynosti odluka nadzornog odbora.

Odluke su ništetne ako je njihov sadržaj protivan Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima, moralu društva ili prisilnim odredbama statuta, ako je pri njihovom donošenju došlo do teže povreda postupka, i/ili je presudan glas dan pod prisilom prilikom donošenja odluke. Sud na razloge pazi po službenoj dužnosti i na njih se može pozvati svaka zainteresirana osoba.

Odluke su poboynne ako je pri njihovom donošenju učinjena lakša povreda postupka koju nadzorni odbor može otkloniti ili se povreda uklanja protekom vremena, ako je unatoč pokazanoj pozornosti člana nadzornog odbora odlučno utjecala na donošenje odluke, ili ako je odlučan glas za donošenje odluke dan zbog opravdanog straha izazvanog nedopuštenom prijetnjom, u bitnoj zabludi, zbog nesporazuma o pravnoj naravi odluke ili o nekom njezinom bitnom sastojku ili zbog prijevare.

Svaki član nadzornog odbora može u roku od 8 dana od zaključenja sjednice u pisanom obliku izjaviti prigovor predsjedniku NO-a u kojem navodi razloge zbog kojih smatra da je odluka poboynna i zahtijevati da ju nadzorni odbor povuče.

Ne razmotri li se prigovor na prvoj idućoj sjednici nadzornog odbora ili na njoj zahtjev bude odbijen, član nadzornog odbora koji je uložio prigovor može

u roku od 30 dana nakon zaključenja sjednice podići tužbu za poništaj. Isti rokovi i uvjeti vrijede i za upravu koja, ako za to ima pravni interes, može također izjaviti prigovor i tražiti povlačenje odluke, odnosno podnijeti tužbu za poništaj.

Dodatno razrađen postupak davanja prokure

ZTD-om je dosada bilo predviđeno jedino da se prokura daje na način predviđen izjavom o osnivanju društva ili društvenim ugovorom/statutom, a izmjenama je izričito predviđen da ako se prokura da statutom, društvenim ugovorom ili izjavom o osnivanju društva, prilikom promjene prokure neće biti potrebno mijenjati navedene akte.

Iznimka od usklađenja temeljnog kapitala s eurom

Za društva s ograničenom odgovornošću postavljena je iznimka od obveze usklađenja temeljnog kapitala s eurom, u tome da za prijenos, odnosno drugo raspolaganje poslovnim udjelom nije potrebno provesti usklađenje.

Prekogranična pripajanja i spajanja

Radi promicanja slobode poslovnog nastana i boljeg funkcioniranja unutarnjeg tržišta EU-a, posljednjim izmjenama ZTD-a izmijenjena su pravila o prekograničnom preoblikovanju, spajanju i podjeli. Kako se radi o iscrpnim izmjenama, njih donosimo u drugom dijelu ovog Legal Alerta o izmjenama ZTDa.

Kontakt:

Marko Kapetanović
+385 (0)99 282 2833
m.kapetanovic@bmwc.hr

Ivan Luetić, LL.M. Harvard
+385 (0)91 588 5664
i.luetic@bmwc.hr

*U pripremi publikacije je sudjelovao i student Karlo Ivšić.